

ทางออกของประเทศไทย ภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจ

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

6 สิงหาคม 2551

ผลกระทบต่อราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและในระบบเศรษฐกิจมหภาค โดยจะเห็นได้จากสถานะเงินเฟ้อในเดือนกรกฎาคม ยังคงได้ระดับไปอยู่ที่ระดับร้อยละ 9.2 การที่ระดับราคาน้ำมันสูง ได้ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงสินค้าอุปโภคบริโภค ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 7 เดือนแรกของปี 51 อยู่ที่ระดับร้อยละ 6.6 คาดว่าทั้งปีเงินเฟ้อทั่วไปน่าจะอยู่ที่ระดับร้อยละ 6.5-7.5 และ GDP ก็ขยายได้ประมาณร้อยละ 5.0-5.7 ทั้งนี้ เงินเฟ้อของประเทศไทยที่อยู่ในระดับสูงแบบนี้ ซึ่งเปรียบได้ใกล้เคียงกับปี 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติต้มยำกุ้ง ผลกระทบที่ตามมาจากวิกฤติเงินเฟ้อก็คือการปรับขึ้นของค่าแรง (Wage Price Spiral) และอัตราดอกเบี้ย ซึ่งปัจจุบันดอกเบี้ยเงินกู้ก็ไปอยู่ที่ร้อยละ 8-9 จากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 6-7 และแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยคงจะมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงไปกว่านี้ สังเกตได้จากการที่ธนาคารพาณิชย์ในระยะนี้เร่งระดมหาเงินฝากในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเดิม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวทวีคูณให้เกิดเงินเฟ้อรอบสองที่เรียกว่า Second Round Inflation สำหรับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในช่วงหลังของปี 2551 จะเกิดจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก อันเกิดจากปัญหาซัพพ라이ร์รอบสองที่ได้ลุกลามไปยังตลาดยุโรปโซน จนถึงขั้นที่ทาง FED มีการประกาศจะตรึงราคาดอกเบี้ยอยู่ที่ร้อยละ 2 และคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ในไตรมาสที่ 4 จะขยายตัวได้เพียงร้อยละ 0.5 และดัชนีผู้บริโภคของประชาชนสหรัฐลดลงจากอัตราร้อยละ 0.8 เป็นร้อยละ 0.4 สำหรับประเทศไทยธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินจะมีความเสี่ยงที่ได้รับผลกระทบจากการหดตัวของเศรษฐกิจโลก และมีความเสี่ยงจากความเปราะบางจากต้นทุนการผลิตที่อาจจะสูงขึ้น และยังคงได้รับความเสี่ยงจากสถานะสภาพคล่องของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ซึ่งประเทศไทยกำลังจะเริ่มเข้าสู่สถานะเงินตึง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันอุปสงค์ (Demand) จากตลาดอาจจะได้รับผลกระทบไม่มาก เพราะการส่งออกยังขยายตัวได้ดี (ร้อยละ 23) โดยประชาชน (ส่วนหนึ่ง) ยังมีรายได้จากการปรับราคาค่าจ้างและยังมีกำลังซื้อจากภาคเกษตรกร ซึ่งสินค้าเกษตรสามารถขยายตัวได้ถึงประมาณร้อยละ 64 อย่างไรก็ตาม โดยสถานะทั่วไปของเศรษฐกิจไทยจะยังมีความเสี่ยงจากเงินเฟ้อ, การบริโภคที่ลดลง, สภาพคล่อง และจากเงินตึง โดยเฉพาะในประเด็นความเชื่อมั่นทางด้านการเมือง

มาตรการที่ภาคเอกชนต้องการให้รัฐบาลและทีมที่ปรึกษาเศรษฐกิจแก้ปัญหาภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจ

1. รัฐบาลจะต้องเป็นเจ้าภาพ สร้างภาพลักษณ์ความสามัคคีของประชาชนให้กลับคืนมา ซึ่งถือเป็นประเด็นที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากสถานะความตึงเครียดของคนไทยที่มีความแตกแยกทางความคิดอย่างสุดขั้ว รัฐบาลเองจะต้องมีมาตรการที่ไม่สร้างความแตกแยก โดยรัฐบาลจะต้องแสดงความเป็นรัฐบาลของประชาชนทั้งประเทศ ไม่ใช่รัฐบาลเฉพาะกิจเพื่อพรรคใดหรือของปัจเจกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องเป็นรัฐบาลแห่งชาติ รัฐบาลจะต้องไม่เข้าไปดำเนินการหรือมีมาตรการหรือรายการทางสื่อของรัฐในการยั่วยุ สร้างความจงเกลียดจงชังให้กับประชาชน
2. ประเด็นการแก้รัฐธรรมนูญ ควรจะมีการหารือในแต่ละกลุ่มซึ่งมีความขัดแย้ง โดยให้เฉพาะในประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการบ้านเมือง และหรือหากรอได้ก็ควรจะมีการชะลอการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ออกไปสักกระยะหนึ่ง ซึ่งในประเด็นการเมืองจะเป็นประเด็นสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อการลงทุน การค้า การบริโภค

3. **มาตรการเร่งรัดส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ** ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ ในการสร้างงาน เพราะภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจเช่นนี้ จะไม่สามารถพึ่งพิงการลงทุนภายในประเทศจากนักลงทุนไทยที่จะมากระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงาน มิฉะนั้น ในปีหน้าประเทศไทยจะประสบปัญหาการว่างงาน
4. **มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อให้มีเม็ดเงินลงไปในระดับรากหญ้า** โดยเร่งอนุมัติโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆ รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดสถานะค่าใช้จ่ายของประชาชน เช่น มาตรการทั้ง 6 ที่ได้ออกมา ถึงแม้ว่า จะเป็นมาตรการเฉพาะหน้า และหาเสียงให้กับรัฐบาล แต่ก็ต้องยอมรับว่า ประชาชนที่มีรายได้น้อยก็จะได้ผลประโยชน์ และมาตรการการยกเว้นภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล 2.30 บาทต่อลิตร จะส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์ รัฐบาลควรจะต้องมีมาตรการในลักษณะดังกล่าวออกมาเป็นชุดโดยมาตรการต่างๆต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ทั้งในระยะเฉพาะหน้า มาตรการระยะสั้น มาตรการระยะยาว
5. **มาตรการด้านการลดเงินเฟ้อ** ซึ่งสภาวะเงินเฟ้อของไทยซึ่งเกิดจาก Cost Push เป็นตัวเร่ง รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ยืดหยุ่น และระมัดระวังการใช้มาตรการการขึ้นดอกเบี้ยเพื่อลดเงินเฟ้อ ซึ่งปัจจุบันในหลายประเทศได้มีการทบทวนทฤษฎีนี้ ว่าจะไม่สามารถใช้ได้ผล ซึ่งในช่วงไตรมาสที่ 4 เงินเฟ้อจะอยู่ที่ระดับร้อยละ 8.0-8.5 ซึ่งก็ยังคงเป็นอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับเงินเฟ้อเฉลี่ยของไทยที่เคยอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.2-2.5
6. **รัฐบาลจะต้องเร่งรัดให้มีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีความบูรณาการในระหว่างกระทรวงเศรษฐกิจ** ซึ่งที่ผ่านมาแต่ละกระทรวงจะมีนโยบายรายวันและนโยบายที่ไม่ได้ประสานเชื่อมโยงกัน โดยรัฐบาลจะต้องมอบหมายให้คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมี ดร.วีรพงษ์ รามางกูร เป็นหัวหน้าคณะฯ ถึงแม้ว่า นักวิชาการและหลายฝ่ายอาจมีความกังขาของที่มาและธรรมาภิบาล แต่ภายใต้ข้อจำกัดและภาพลักษณ์ในทางติดลบของ ครม. เศรษฐกิจ ทีมที่ปรึกษาที่ตั้งขึ้น ก็น่าจะมีส่วนที่จะเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในภาพรวม ซึ่งก็น่าจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นได้ในระดับหนึ่ง โดยรัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการแปลงข้อเสนอแนะของทีมที่ปรึกษาให้ออกมาเป็นนโยบายของรัฐ และให้สามารถมีมาตรการที่จะให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นบูรณาการ
7. **มาตรการช่วยเหลือ SMEs** โดยผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งอยู่ในระบบเศรษฐกิจของไทยประมาณร้อยละ 30 และมีลูกจ้างอยู่ในระบบกว่า 2.7 ล้านคน ธุรกิจประเภท SMEs มีความเปราะบางจาก Cost Push และจากสภาวะการชะลอตัวของอุปสงค์ โดยเฉพาะในประเด็นสภาพคล่องซึ่งเกิดจากเงินตึง หากไม่ได้รับการเยียวยานัยต่อไปอาจนำไปสู่การลดคุณภาพของลูกหนี้ในสถาบันการเงิน ดังนั้นรัฐบาลจะต้องเร่งมาตรการช่วยเหลือ SMEs เป็นลำดับต้น โดยในระยะสั้น จะต้องเร่งให้มีโครงการอัดฉีดเงินและมาตรการทางการคลัง ในการลดอัตราภาษีรายได้ของ SMEs ให้มีแต้มต่อน้อยร้อยละ 5 นอกจากนี้ มาตรการในด้านการส่งเสริมการตลาด จะต้องทำการอย่างจริงจัง โดยการส่งเสริม SMEs ให้มีการส่งออกเนื่องจากการส่งออกของประเทศไทยยังมีการเติบโตถึงร้อยละ 23 ซึ่ง SMEs ควรจะมีส่วนแบ่งมากกว่าสัดส่วนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
8. **มาตรการด้านพลังงาน** ถึงแม้ว่าในปัจจุบันราคาน้ำมันมีการลดลงแต่เศรษฐกิจของไทยก็ยังผูกพันและมีความเสี่ยงจากราคาน้ำมัน ซึ่งอาจมีความอ่อนไหวไปตามวิกฤติทางการเมืองของภูมิภาค โดยเฉพาะการอ่อนค่าของเงินสกุลสหรัฐฯ ซึ่งน่าจะมีแนวโน้มอ่อนค่าไปตามสถานะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ รวมถึงการเก็งกำไรที่อาจจะกลับมาอีก ภาครัฐจึงไม่ควรมีความชะล่าใจ เพราะระดับราคาน้ำมันที่เฉลี่ยอยู่ 122-128

เหรียญสหรัฐต่อบาเรล ก็ถือว่ายังเป็นอัตราสูง เพราะเทียบกับอัตราราคาน้ำมันช่วงปลายเดือน
พฤษภาคม 2551 ภาครัฐจึงควรมีมาตรการในการส่งเสริมเรื่องการใช้ NGV ในภาคการขนส่งอย่าง
จริงจังรวมทั้งการพัฒนาพืชพลังงาน เช่น ไบโอดีเซล และเอทานอล และมาตรการที่เกี่ยวกับการ
ส่งเสริมรถยนต์ที่ใช้ E85
